

Puheenjohtaja
Brita-Liisa Joutsen
bjoutsen@hotmail.com
gsm +358 4076 81263

Taloudenhoitaja
Tarja Valkosalo
tarja.valkosalo@gmail.com

Sihteeri
Marja Salmelin
marja.salmelin@live.fi

Varapuheenjohtaja
Riitta Rosenberg
rosenbergriitta@gmail.com

Some-koordinaattori
Elisa Jalonen
elisa.k.jalonen@gmail.com

Tiedottaja
Sirpa Hara
sirpahelenahara@gmail.com

Puheenjohtajan tervehdys

Kevät on vierähtänyt nopeasti keskikesään. Nyt nautimme kesä valoisimmasta ajasta. Elokuussa teemme retken Noormarkkuun Alvar Aallon suunnitelmaan Villa Maireaan, jota varten olemme saaneet toiminta-avustusta. Toivomme, että mahdollisimman moni osallistuu retkelle, siis ilmoittaudu **8.8.** mennessä.

Cotes on jäsenenä Naisjärjestöjen Keskusliitossa, johon kuuluu lähes 100 eri naisjärjestöä. Tänä vuonna liiton hallituksessa on erovuoroisia jäseniä, joten Cotes voi myös asettaa oman jäsenen ehdolle. Jos yhteiskunnalliset asiat kiinnostavat, niin **lähde ehdokkaaksi!** Liitto tekee aloitteita, antaa lausuntoja ja tarjoaa asiantuntijoita lainvalmistelutyöhön. Liittoa johtaa jäsenjärjestöjen edustajien valitsema 13-jäseninen hallitus. <https://www.naisjarjestot.fi/naisjarjestojen-keskusliitto/>

Huhtikuun väitöstilaisuudessa kuultiin **Sirpa Uimosen** ansiokkaasta tutkimuksesta *"Toimivasta tilasta mielenrauhan tyyssijaan"*. Vastaväittelijänä oli dosentti **Petteri Repo** ja kustoksena professori **Visa Heinonen**. Väitöstilaisuuden *lectio praecursoria* puheenpuhevuorossa Sirpa kertoi, kuinka hän päätyi tekemään väitöstutkimusta ja tutkimaan *kodin tuntua*. Jäsenkirjeessä julkaisemme tämän lection, joka on kirjoitettu väitöstilaisuuden yleisölle.

Vuosikokous ajoittuu lokakuun lopulle ja paikkana tänä vuonna on Helsinki. Tästä aiheesta tulee lisää tietoa seuraavassa tiedotteessa.

Onnittelemme lämpimästi Jyrki Wallinia MTK:n uutta tulevaa toiminnanjohtajaa! Toivotan kaikille jäsenille nautinnollista kesää!

Brita-Liisa

VIERAILU

Elokuussa

**Retki Villa Maireaan, Porin Noormarkkuun
lauantaina 24.8.**

Meille on varattu opastettu kierros klo 12. Yhdistys tarjoaa esittelyn (20 € aikuinen ja 12 € eläkeläinen) ja lounaan tutustumiskäynnin jälkeen.

Yhdistys maksaa kilometrikorvauksen oman auton käytöstä niille, jotka kyyditsevät kimpakyydillä muita jäseniä.

Ilmoittaudu viimeistään torstaina 8.8. Marjalle, marja.salmelin@live.fi tai puh. 0400 476269/Marja

Virkistäytymistoiminta Tulevaa ohjelmaa

- opastettu retki **Amos Rexiin**
- tutustumiskäynti **Lasten sairaalaan**

Sirpa Uimonen

”Toimivasta tilasta mielenrauhan tyyssijaan

- Kulttuurinen kuluttajatutkimus kodin tunnun jäsentymisestä merkityskokonaisuuksiksi pääasiallisessa kodissa ja kakkoskodissa”.

Kodin tuntu ankkuroituu yhä enemmän aineettomiin asioihin koottujen tietojen perusteella kotia ei tehdä niin kuin sisustus-ohjelmista voisi päätellä. Eikä viihtyisä koti ole sellainen kuin sisustuslehtien sivuilla kuvataan.

Sirpa Uimonen kysyi koehaastatteluissa ensin sisustamisen ammattilaisilta ja seuraavalla kierroksella hän tutki ”tavallisilta kuluttajia”; miten asutte kodissanne, miten sisustatte ja mikä saa teidät viihtymään kodissanne?

Väitöstilaisuuden lectio praecursoria Sirpa kertoi, kuinka hän päätyi tekemään väitöstutkimusta ja tutkimaan nimenomaan kodin tuntua. Ennen tutkimusprojektiin ryhtymistä hän ajatteli kodin tunnun olevan hyvin arkinen, mutta intiimi tuntu. Kodin tunnetta kuvaan merkityskokonaisuuksina; kodin tunnun osatekijöistä tarkastellaan mukavuutta, yksityisyyttä ja kodin tavaroiden merkitystä. Viime aikoina on paljon puhuttu ja kirjoitettu omistettavien tavaroiden korvautumisesta palveluluilla. Palvelullistuminen on tullut osaksi ihmisten arkielämää myös tämän tutkimuksen perusteella.

Tutkijan urapolku

Muutamia vuosia sitten menin kuluttaja-ekonomian laitokselle tapaamaan professori Visa Heinosta ensimmäisen kerran.

Olin silloin päivittäistavarakauppias. Olin sanonut puhelimesta Visalle, että jos tarjoat kahvit, tuon kahvileivät tullessani. Kerroin, että haluaisin saattaa tietoni kuluttajien käyttäytymisestä ja kuluttaja-asioista ajan tasalle.

Visa sanoi, että kirjoittaudu jatko-opiskelijaksi niin pääset kaiken tiedon äärelle. Silloin minua askarrutti vähittäiskauppojen ketjukonseptit, jotka mielestäni oli laadittu ketjukonsepteja palvelemaan eikä asiakkaita. Päädyin tekemään lisensiaattityön, jossa tutkin kuluttajien elintarvikevalintoja päivittäistavarakaupassa. Osana tuota tutkimusta oli selvittää niin sanotun ruokaan liittyvän elämäntyylin vaikutusta elintarvikevalintoihin. Ruokaan liittyvää elämäntyyliä selvitettiin erilaisilla väittämillä, joista vastaajat ilmaisivat, olivatko samaa mieltä vai eri mieltä.

Sisustusarkkitehti ystäväni oli tutustunut tutkimukseeni. Hän sanoi minulle, että tuosta ruokaan liittyvän elämäntyylin väittämäpatteristosta voisi kehittää vastaavan mittarin sisustamiseen. Sisustussuunnittelijat voisivat antaa asiakkaidensa vastata väittämiin ennen kuin aloittavat suunnittelutyön. Monesti on vaikea saada selville, mitä asiakkaat haluavat. Näin asiakkaat joutuisivat pohtimaan, miten he kotonaan elävät, mikä heille on tärkeää ja niin edelleen.

Ystävättäreni kysyi minulta, voisinko lähteä kehittämään sellaista väittämäpatteristoa. Vastasin, että en lupaa mitään. En tiennyt sisustamisesta paljoakaan. Olin vain huomannut, että sisustamisen tv-ohjelmia oli useita ja sisustuslehtiä lukuisia. Ryhdyin lukemaan tutkimuksia sisustamisesta ja sisustuslehtiä. Lopulta sanoin, että voisimme järjestää koehaastattelut.

Että se koti on oikeasti semmoinen vapaavyöhyke... kun minä olen himassa, mulla on ne villasukat, teekuppi ja Hesari ja mä oon sen pöydän ääressä. Se on niinku mun speissi ja siihen ei tuu kukaan. Mun mieskin tietää sen ja se menee ohi...Mulle riittää, että mulla kotona on kaukosäädin ja teekuppi tai kirja. En todellakaan rupea tekemään kynttiläasetelmia tai laittaan kippuroita sinne ja tänne. Tälle henkilölle tärkeintä vaikuttaa olevan rentoutuminen ja oma reviiiri.

Viihtymisestä puhuttaessa eräs sisustussuunnittelija kertoi seuraavaa: *Mä aloitin semmoisen tavaroiden järjestämisen kurssin, mutta kävin vain yhdenkerran ja huomasin, että tämä ei oo mun juttu. Eka kerralla piti tehdä sellainen taulukko, että tunnen huonoa omatuntoa kun on pinoja. En tunne. Minua ahdistaa.. ei ahdistaa, se on ok. Jos on pari buuksia eteisessä, ei haittaa, astutaanyli... Mulla roikkuu kuusi koneellista vaatteita siinä sohvan päällä. Sieltä minä vedän vaatteita välistä ja vedän päälle. Mun mieskin vetää sieltä välistä... ja kaiken lisäksi mies käyttää lähinnä nahkahousuja ja niitä ei tarvitse edes pestä.*

Seuraava sitaatti kertoo **uudesta elämäntilanteesta** ja siitä, miten tämä sisustussuunnittelija ratkaisi uuden kodin sisustamisen: *Kun vuoden ajan suunnittelin muuttoa isosta talosta kerrostaloon, totesin ettänämä kaikki tavarat eivät tule mahtumaan uuteen asuntoon. Rupesin tekemään surutyötä, mutta huomasin ilokseni, että hei, minä en ole kiinni näissä tavaroiissa.*

Mulla ei ole kauheaa tunnearvoa tavaroihin, niitä tulee ja menee. Toki minä jotain tavaroita ja huonekaluja jätin sieltä talosta, sellaista joka oli järkevä siirtää tonne. Mutta se oli helpottavaa, oikeasti nämä ovat vain materiaa... Sitten minä päätin, että minä ostan kaiken käytettynä. Että minä ostan kaiken tori.fi ja huuto.net'stä kaiken. Ja minä löysin ihan kaiken. Se oli hauskaa. Mulla meni ehkä sellainen kaks kuukautta. Mietin, että ehdinkö napata tuon ja sopiiko se tuon kanssa. Se oli niin ihanaa. Aamulla kun heräsin, mietin että sit jos mä löytäisin sen ja...

Seuraavasta sitaatista voi päätellä, että **kodin tuntu laajenee menneisyyteen ja ulkoiseen ympäristöön**: *Mulle ei se sisustus ole tärkeä, vaan ne rakennukset, ne talot on niinku se toinen minä. Kaikista muutoista ne rakennukset ja ne ikkunalaudat, jotka ovat samanlaisia kuin lapsuuden kodissani ovat olleet. Minulle ne ikkunanmittasuhteet, rakenne, puitteet on tosi tärkeitä ja on ollut heti helppo rauhoittua. Ikkuna korvaa telkkarin ja huonon seuran... Minulle on suuri merkitys, mitä sen ikkunan takana on. Meillä on ikkunan takana iso puu, joku lehmus. Miten ihana se on eri vuodenaikoina.*

Ja ihmissuhteiden merkitystä ei voine sivuuttaa: *Ei minulle koti ole siinä tavarassa... kyllä mutsi ja mun sisko ja sitten mulla on tosi hyviä kavereita. Minä viihdyn niittenkin kotona. Ennemmin minua kannattelee ihmissuhteet kuin jokin paikka. Kodin idea on siis paljon muutakin kuin mitä silmillä voi nähdä kodin tilassa. Kotia ei tehdä pelkästään sisustamalla kodin tila aineellisilla asioilla.*

Mielihyväkulutusta oli myöskin tutkittu paljon. Halusin arkisten ja ehkä tylsienkin asioiden pääsevän esiin tutkimukseni kautta. Lopulta tunsin haastatteluaineistoja lukiessani olevani keskellä animaatioelokuvaa, johon joku muu kuin minä oli laatinut käsikirjoituksen. Haastateltavien kertomukset olivat hurmaavia. Monesti pohdinkin, kertoivatko haastateltavat minulle pelkästään haaveistaan ja mielikuvituksensa tuotteista. Kun sitten peilasin kertomuksia aiempiin tutkimuksiin ja ajankohtaisiin asioihin yhteiskunnassa, aloin uskoa haastateltavien kertovan totuudellisesti siitä todellisuudesta, joka on heidän mielessään. Ja tämän totuudellisuuden muodostumiseen mielikuvituksella on roolinsa. Ensimmäiset ryhmähaastattelut tein viidellä paikkakunnalla Suomessa. Monella haastateltavalla oli kaksi kotia, joiden kodin tuntu vaikutti olevan hyvin erilainen. Koska mökkeilyä on tutkittu Suomessa jo jonkin verran, päädyin haastattelemaan Portugalin Algarvessa siellä osan vuotta asuvia suomalaisia.

Tavaroiden merkityksestä

Moni tutkimukseni nuorista haastateltavista halusi kotiinsa vanhoja, käytettyjä huonekaluja. Sukulaisilta saatujen kalusteiden historia on useimmiten tiedossa. Mielenkiintoista oli se, että haastateltavat kehittivät kirpputoreilta ja verkon kauppapaikoilta ostamilleen huonekaluille tarinan, jos sellainen ei ollut tiedossa. Kaluste ei ole pelkästään materiaa, vaan sillä tulee suorastaan olla sielu. Pohdin, voiko käytettyjen tavaroiden suosio tämän tutkimuksen nuorilla haastateltavilla olla vastareaktio elektronisten laitteiden yhä lyhenevästä eliniästä. Puhelimet, kannettavat lukulaitteet ja tietokoneet pitää jatkuvasti vaihtaa uudemman teknologian laitteisiin, vaikka ne lyhyen ajanjakson tuntuisivatkin olevan olennainen osa omaa persoonaa. Siksi nuoret saattavat haluta kotiinsa vanhan käytetyn huonekalun, pöydän, tuolin tai lipaston, jonka parasta ennen päiväyksestä ei tarvitse huolestua.

Tavaroiden pitkää elinkaarta arvostettiin. Tavaroihin liittyvä toisenlainen havainto koskee Algarven suomalaisten tavarasuhdetta. Suomalaista kotia sisustettiin tavaroilla, aineettomilla asioilla ja virtuaalisesti. Ulkomaisessa kakkoskodissa materian merkitys haluttiin sen sijaan häivyttää.

Suomen ja Algarven kodin välillä kulkeva ihminen ei halua luoda kiinteää henkilökohtaista suhdetta tavaramaailmaan. Esimerkiksi nimimerkki Edvin kertoi seuraavasti: *Kodin tuntu täällä on helppous. Yks asia, joka jää mieleen, on se, että täällä on huomattavasti vähemmän omaa tavaraa. Ja toisaalta on huomannut, kuinka vähällä tulee toimeen. Puolet siitä, mitä on kotona Suomessa, on täysin turhaa. Se on tullut aika voimakkaasti, on tämä aikaisempi sitoutuminen tavaraan ja asioihin... Pitää olla sitä ja tätä. Täällä sellaista tunnetta ei ole. Täällä henkilökohtainen oma tunne on, mitä vähemmän sitä paremmin. Ei tarvii.*

Asumisen järjestäminen palveluiden avulla häivyttää tarvetta omistaa. Vuokralla asuminen ja auton vuokraaminen olivat helppoja tapoja järjestää asuminen ja liikkuminen. Asumiseen pääsee käsiksi nopeasti, ja järjestelyn voi halutessaan myös purkaa nopeasti. Rento suhtautuminen asumiseen ilmeni myös siinä, että Suomen kodissa design-kalusteiden keskellä elämään tottuneet olivat tyytyväisiä vuokrasopimukseen sisältyviin Ikean kalusteisiin, vaikka ne ovat ”tapetoitua pahvikennoa”, kuten eräs henkilö asian ilmaisi. Onko niin, että tulevaisuudessa koti rakennetaan ostopalveluita ja jakamistalouden palveluita yhdistämällä? Asunto vuokrataan, ateriat syödään ravintoloissa tai tilataan valmiina kotiin, pyykki pesetetään pyykinpesupalvelua tarjoavan mikroyrittäjän kotona. Teatteriesityksiä, luentoja ja henkilökohtaisia kunto-ohjaajia tilataan tai järjestetään itse kotiin.

Tärkeintä on mahdollisuus liikkua paikasta toiseen, mahdollisuus asua ja elää oman elämäntyylin mukaan. Suomalaista identiteettiä ja yhteydenpitoa läheisiin ihmisiin pystyy helposti ylläpitämään sähköisten verkkopalveluiden avulla.

Kodin mukavuuden vaatimus laajenee pehmeästä sohvasta ja lämpimästä kylpyvedestä aikapaineen hallintaan ja oman elämän itsemääräämisoikeuteen

Kodin tunnussa mukavuus on keskeistä. Tutkimukseni yksi tärkeimmistä lähdeteoksista on arkkitehti *Rybczynskin* kirja, joka käsittelee kodin idean muuttumista ajassa. Hän kuvaa mukavuutta sipulina. Sipuliin kasvaa aina uusi kerros niin, että entiset kerrokset jäävät osaksi mukavuuskokonaisuutta. Sipulin ytimessä on yksityisyys. Ensin piti kehittyä perheen yksityinen tila, koti, ennen kuin yksityistä mukavuutta pystyttiin edes käsittämään. Sitten kodin mukavuuteen yhdistettiin rentous ja vapaa-aika. Teknisen kehityksen mukanaan tuomat nykyajan mukavuudet ovat tulleet niinkin myöhään kuin 1890-luvun jälkeen. Kehitys toi koteihin ensin lämmityksen, valaistuksen ja ilmanvaihdon, sitten työn tekemisen tehokkuuden ja vaivattomuuden. Monenlaiset kodinkoneet ovat olennainen osa nykypäivän kotia. Mukavuus saa siten aina uusia ulottuvuuksia ilman, että entisestä mukavuudesta halutaan tinkiä. Ihmiset eivät halua luopua mistään kerroksesta, vaan sipuli kasvaa kokoaan.

Tutkimukseni perusteella mukavuus ei tarkoita enää pelkästään rentoutumista, pehmeitä huonekaluja, toimivia kodinkoneita, lämmintä vettä tai miellyttävää kylpyhuonetta. Uudet mukavuusodotukset ovat abstrakteja vaatimuksia ajan hallinnasta, oman elämän rytmittämisestä ympäristön kanssa ja halu ottaa oma elämä omaan kontrolliin.

Niinpä mukavuuden uusiin kerrostumiin ei ensisijaisesti tarvita uutta materiaa, vaan uudenlaisia systeemejä ja niiden ohjelmointia. Ihmisten käyttäntöihin liittyvä ajan, aikataulujen ja tekemisten hallinta tai sellaisen toive ovat uudenlaisia mukavuuden vaatimuksia. Ihmiset ovat yhä tiukemmin sidoksissa toisten ihmisten, asioiden ja organisaatioiden verkostoon niin ajallisesti kuin paikallisesti. Nämä odotukset tulivat selvimmän esiin Algarveen osaksi vuotta muuttaneiden suomalaisten keskuudessa. Heidän on pitänyt mennä Algarveen asti perustamaan kodin tuntu riippumattomuuden ja vapaudentunteen varaan. Portugalin auringon alla mukavuus kodin tunnun osana on rajoitteista, velvoitteista ja aikatauluista vapaa itsemääräämisoikeus!

Yksityisyys

Myös yksityisyyden käsitys on muuttunut ajan saatossa. Viime aikoina kodin yksityisyys on avautunut takaisin ulospäin, yksityiselämä on tullut taka-alalta näyttämölle. Kodeissa järjestetään luentoja, konsertteja, ravintolapäiviä ja majoitetaan turisteja. Hesarissa kirjoitettiin, kuinka kaikille avoimet kotitapahtumat luovat kaupunkiin kylämäistä tunnelmaa. Yksityisyys kodin seinien sisällä ei kuitenkaan takaa turvallisuutta. Uhat eivät rajoitu kotioven taakse tai sisälle, vaan niitä voi tulla verkkoyhteyksien kautta suoraan yksityisyyttä loukkaamaan. Esineiden välinen internet (IoT, Internet of things) tuo omat uhkansa. Kuluttajia varoitetaan siitä, että kodinkoneita hankittaessa niihin pitää suhtautua eri lailla kuin ennen. Kun kuluttaja haluaa ostaa pyykinpesukoneen tai leivänpaahdinten, hän onkin ostamassa tietokonetta, joka pystyy pesemään pyykkiä ja paahdamaan leipää. Yhtäkkiä kotitalouden kulutustavat eivät säilykään kodin seinien sisällä.

Vähintäänkin laitevalmistajat saavat tietää kuinka usein taloudessa pestään pyykkiä, minkälaisia pyykinpesuohjelmia siellä käytetään, kuinka monta kupillista kahvia valmistetaan päivittäin ja niin edelleen. Pyykinpesun käytäntöön tulevat mukaan salasanojen vaihtaminen, ohjelmapäivitykset ja muut turvallisen verkkokäyttämisen tavat. Me kaikki olemme tänä päivänä tavanomaisessa elämässämme riippuvaisia asiantuntijajärjestelmästä, vaikka emme näe tai tapaa näitä asiantuntijoita. Koska näihin asiantuntijoihin on turvauduttava yhä enemmän, on opittava tunnistamaan uudenlaisia riskejä. Aiemmin pyykinpesukoneen käytössä piti huolehtia, että ei pääse tapahtumaan vesivahinkoa. Nyt riskinä saattaa olla, että joku lähettää roskapostia pyykinpesukoneen verkkoyhteyksiä hyödyntäen. Likapyykki onkin jotain muuta kuin mihin olemme tottuneet.

Pitäisikö yksityisen kodin rajat määritelläkin virtuaalisiksi on-off-periaatteella? Onko koti yhteydessä verkkoon ylipäätään tai tällä hetkellä?

Harjoittelukoti yhtenä elämänvaihekotina

Kotia voi sisustaa virtuaalisesti internetin palveluita hyödyntäen. Tällä tavoin voi harjoitella tulevan kodin sisustamista samalla, kun oma kodin tekemisen tietotaito kasvaa. Väitöstutkimukseni perusteella vaikuttaa, että helpoksi koetut ja edulliset käytetyt tavaran kauppapaikat mahdollistavat myös konkreettisen harjoittelukodin sisustamisen. Elämänvaiheessa tapahtuvan muutoksen kohdatessa ihmisille voi olla hyödyllistä harjoitella uuden elämänvaiheen kodin tekemistä. Tällöin on mahdollista selvittää, minkälaiseen kotiin on varaa ja minkälaisessa kodissa viihtyy. Mielestäni brittiläisen sosiologin **Anthony Giddensin** peräänkuuluttamat ihmisen elämän uudet mahdollisuudet toteutuvat Algarven suomalaisten valinnoissa.

Giddens on vaatinut elämänpolitiikka käsitteen nimissä sitä, että ihmisille pitää luoda keinot itsensä uudistamiseen. Ihmiset joutuvat joka tapauksessa elämänsä aikana tekemään uusia aloituksia, esimerkiksi vaihtamaan uraa tai kohtaamaan läheisen ihmisen poismenon. Algarveen oltiin tultu nauttimaan paitsi työelämän jälkeisestä vapaudesta myös parisuhteen uudistamisesta tai uudesta parisuhteesta. Suomea selvästi edullisemmat elinkustannukset antoivat parille henkilölle mahdollisuuden jättäytyä pois työelämästä silloin, kun puoliso jäi eläkkeelle.

Kodin tuntu syntyy mielikuvituksen, esineiden, virtuaalimaailman, oman historian, ihmissuhteiden sekä asuintilan ja -ympäristön yhteisvaikutuksesta.

Kodin tuntuja löysin neljänlaisia, joita myös yhdistellään omiksi kodin tunnun kokonaisuuksiksi.

Toimiva tila -kodin tuntu merkitsee helppoa arkea ja kotoisten käytäntöjen toiminnallisuutta. Koti on sopivasti siisti ja puhdas. Ikävät asiat piilotetaan pois näkyvistä ja pois mielestä.

Pesäkolo-kodin tuntu ilmenee käpertymisenä, oleiluna ja mukavuuden haluna. Esimerkiksi Suomessa haastatteluun osallistunut Päivi kertoi: *No minä ainakkii oon semmonen, minä annan itelle vaa olla yökkärissä. Mullon joskus lauantai päiviä, että en ollenkaan vaiha vaatteita. Yöpaita päällä, että minä en pue vaatteita. Niinku piän semmosen kotipäivän. Että niinku ei mittäänstressiä. En lähe minnekkää, oon vaan siellä kotona. Sitten voijaan yhessä laitto ruokaa. Katotaan vaikka filmejä tai veetään patjat lattialle ja katotaan telkkaria tai pelataan jotakin lautapelejä tai ollaan vaan.*

Kodin tavarat muistuttavat omasta eletystä elämästä sekä läheisistä ihmisistä, myös edesmenneistä. Monen pesäkolo sijaitsi kakkosasunnolla.

Pesäkolomainen kodin tuntu oli myöskin Algarven kakkoskodin sisällä. Kuitenkin kokonaisuudessaan Algarven kakkoskodissa kodin tuntu oli selvästi mielenrauhan tyyssija. Siellä voi elää omaa elämää velvoitteista ja ulkoisista aikatauluista vapaana.

Kodin tuntu saattaa olla pelkästään ihmisen pään sisällä **mielen sisäisenä olotilana**. Kuten Suomessa haastatteluun osallistunut Sirpa asian ilmaisi: *Se on sopivan kokoinen, mun näköinen ja se on kodikas ja lämmin, suloinen, ihana.*

Mielen sisäinen olotila ei ole sidoksissa tiettyyn paikkaan. Tunne voi olla tässä ja nyt tai haaveissa. Mielen sisälle rakennettu kodin tuntu saattaa olla myös pako arjesta, jos nykyinen asunto ei tunnu kodilta.

Tunnelmointia ja yhdessäoloa -kodin tuntu merkitsee moniaistillista tunnelmaa. Erään henkilön koti oli harkittu aistillinen kokonaisuus, joka oli toteutettu vähäisellä materiaalilla. Hän loi tunnelmaa muutamilla harkitusti hankituilla kalusteilla ja esineillä, rentouttavalla valaistuksella, raittiilla ulkoilmalla ja eteeristen öljyjen tuoksulla. Hän hemmotteli itseään kotona aromaterapialla, meditoimalla ja huolehtimalla riittävästä yöunesta. Hän pyrki näin sielun ja ruumiin hemmotteluun omassa kodissaan. Toisella henkilöllä oli kotonaan intialaista eksotiikkaa, violetin värisiä ja hopeanhoitoisia seiniä. Keittiö oli laitettu italialaistyyliiseksi ja siellä oli Rooman-punainen seinä.

Keittiössä oli myöskin luonnon uskontoon liittyvä alttari, missä oli jumalfiguureja ja mausteita. Hän kutsui usein ihmisiä kylään kotiinsa, jotta voi esitellä heille omaa eksoottista kotiaan. Hän väitti, että vieraat löytävät uusia sisustusvinkkejä siellä käydessään. Elämyksiä haetaan kodin sisältä, kotia ympäröivästä luonnosta, rakennuksista, äänistä ja mielikuvituksesta sekä näkyvää todellisuutta täydentävästä virtuaalimaailmasta. Tunnelman luoja toteuttaa itseään. Hän haluaa mukaan toisia ihmisiä niin osaksi tunnelmaa kuin elämysten arvioijiksi ja yleisöksi.

Kakkoskodissa ulkomailla huolehditään omasta hyvinvoinnista — Suomen kesämökillä huolletaan omaisuutta.

Väitöstutkimukseni perusteella ulkomailla olevan kakkoskodin merkitys on aivan erilainen kuin kotimaisen kesämökin. Tyypillinen suomalainen kesämökin asukas toisintaa perinteistä maaseudun elämäntyyliä kaikkine siihen liittyvine puuhineen. Kesämökillä liikunnallisuus on ensisijaisestimökin ja sen ympäristön huoltoa, korjausta ja arvon ylläpitoa. Algarven suomalaisten fyysiset uurastukset kohdistuvat oman fyysisen, henkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin ylläpitämiseen. Yhdessä toisten ihmisten kanssa he nauttivat auringosta, valosta, lämmöstä ja maisemasta. He myös urheilevat, ulkoilevat ja käyvät konserteissa, kahviloissa ja ravintoloissa yhdessä. Heille kodin tuntu oli mielen sisäinen olotila. Vihdoinkin saa nauttia omasta elämästään niin kuin haluaa!

